

Segregació sexual en cérvols

01/2013 - **Ciència Animal**. Molts herbívors de gran mida habitualment viuen en grups separats de mascles i femelles amb les cries que només es troben en època de reproducció. Una investigació conduïda a la UAB i a l'Institut de Investigació de Recursos Cinegètics (IREC-CSIC) ha analitzat aquesta segregació sexual en cérvols ibèrics (*Cervus elaphus hispanicus*) arribant a la conclusió de que les raons de la separació són complexes, sent important l'ambient climàtic del mediterrani i les necessitats tròfiques dels animals.

Cérvol mascle.

Els grans herbívors que presenten fortes diferències en grandària corporal entre mascles i femelles, com el cérvol comú (*Cervus elaphus*) tendeixen a segregar en dos tipus de grups: mascles i femelles amb cries. Això passa de manera general al llarg de l'any excepte en l'època de reproducció. Les causes d'aquest comportament, conegut com segregació sexual, han estat analitzades des de fa anys i han originat diverses hipòtesis evolutives. Les teories més recolzades es basen en les diferents estratègies reproductives de cada sexe unides a un diferent requeriment nutritiu per part dels dos sexes. En aquest treball hem analitzat la segregació tròfica al cérvol ibèric (*C. e. hispanicus*) mitjançant l'estudi comparat del patró alimentari de mascles, femelles i juvenils al llarg de l'any, distingint la selecció de components botànics i nutricionals.

Les anàlisis de restes vegetals en la femta i de mostres de les diferents espècies de plantes consumides indiquen una selecció diferencial de la dieta per part dels mascles pel que fa a les femelles i juvenils exclusivament durant l'època de zel i un solapament en la dieta la resta de l'any. El zel té lloc a finals de l'estiu, el període de major escassetat alimentària a la muntanya mediterrània. En aquesta època, i segons l'anàlisi de la seva dieta, les femelles seleccionen zones de matoll, on l'aliment conserva una bona qualitat relativa i, a més, troben protecció per als seus cries davant possibles depredadors. No obstant això, els mascles, per la seva major eficiència digestiva, són capaços de tolerar una dieta de menor qualitat en els prats secs.

Cérvol femella i un cervató.

Aquests resultats semblen contradir els patrons generals de segregació tròfica entre mascles i femelles observats en poblacions europees de cérvol més septentrionals, on s'aprecia segregació tot l'any, excepte en el període reproductor. Per trobar una explicació haurem de tenir en compte les peculiaritats dels ambients mediterranis, els quals es caracteritzen per estius secs i escassos en recursos alimentaris, tardors humides, on rebrota la pastura i s'enriqueixen els matolls, apareixent a més l'atractiva oferta de glans, i finalment hiverns temperats i primaveres exultants de nova vegetació, la qual cosa origina una constant i suficient oferta alimentària a partir de la tardor, el que permet a mascles i femelles seleccionar una dieta similar, prou rica en nutrients.

El nostre estudi confirma, tal com apunta la teoria evolutiva, que la segregació sexual ha d'estudiar des de diferents prismes, i una aparent manca de segregació sexual observada espacialment pot no ser-ho si analitzem en detall el comportament tròfic, com podria ser el cas del cérvol durant el zel en el medi mediterrani.

Jorge Cassinello

CSIC

Jordi Bartolomé

Departament de Ciència Animal i dels Aliments

M. Miranda, M. Sicilia, J. Bartolomé, E. Molina-Alcaide, L. Gálvez-Bravo, J. Cassinello (2012). Foraging sexual segregation in a Mediterranean environment: Summer drought modulates sex-specific resource selection, *Journal of Arid Environments* 85: 97-104.